

آموزش پیش‌دبستانی

مروری بر نظام آموزشی پیش‌دبستانی
ایران، فرانسه، مالزی و کره جنوبی

چکیده

آموزش و پرورش یکی از نهادهای اصلی جامعه است و از دیرباز انتظار بوده است که انسان‌های فردا را تربیت کند و نسل امروز را برای زندگی در جامعه فردا آماده سازد. آموزش و پرورش به خصوص در دوره دبستان و پیش‌دبستان از مهم‌ترین مسائلی است که سطح علمی و پیشرفت کشورها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. مقاله حاضر در صدد شناسایی ویژگی‌های آموزش و پرورش پیش‌دبستانی کارآمد در سطح جهانی (مالزی، کره جنوبی، فرانسه) و مقایسه آن‌ها با کشور ایران است. در این مقاله پس از طرح مقدمه، مطالبی درباره نظام آموزش پیش‌دبستانی کشورهای مذکور و اهداف آموزشی این دوره بیان شده است. پژوهش مورد نظر نشان می‌دهد که کشورهای مورد مطالعه در فعالیتهای خود اهداف مشترک و متنوع عملیاتی را دنبال می‌کنند؛ در حالی که در ایران بر اهداف کلی و حیطه‌های نگرشی تأکید می‌شود.

کلیدواژه‌ها: پیش‌دبستانی، اهداف آموزش و پرورش، تربیت، یادگیری، توسعه

بررسی نظام‌های آموزشی کشورها و مقایسه آن‌ها با یکدیگر برای کلیه کسانی که به نحوی با آموزش و پرورش سروکار دارند، موضوعی جالب و آموزنده است. برای آن عده که عهده‌دار آموزش و پرورش فرزندان مردم‌اند، اعم از معلمان، مدیران، کارشناسان و برنامه‌ریزان آموزشی، آگاهی از وضع مدارس، دانشگاه‌ها، برنامه‌ها و هدف‌های آموزشی بین‌المللی، و نیز نوآوری‌هایی که پیوسته در نظام‌های آموزش و پرورش جهان صورت می‌گیرد و در دنیای امروز روندی فزاینده دارد، لازم و ضروری به نظر می‌رسد؛ زیرا این اطلاعات به وسعت دید و کارایی آن‌ها در فعالیت‌هایشان کمک می‌کند. باید اذعان داشت که بسیاری از مشکلات و گرفتاری‌های نظام‌های آموزشی، به‌ویژه در کشورهای جهان سوم، از نظر مبانی و اصول و جوهی مشابه

دارند و اگر راه حلی برای یکی از این مسائل در گوشه‌ای از جهان کشف شود، بدون شک اجرای آن در شرایط مساوی در جای دیگر، به همان نتیجه منتهی خواهد شد. بدین جهت، آگاهی از نحوه کارکرد نظام‌های آموزشی کشورهای مختلف و میزان کارایی آن‌ها برای مسئولان آموزشی هر کشور لازم است (فرجاد، ۱۳۹۰: ۷).

میهن ما در حال حاضر یکی از مراحل مهم و اساسی و در عین حال حساس و دقیق خود را در زمینه توسعه آموزش و پرورش می‌گذراند. بدیهی است به موازات بسط و توسعه نهاد آموزش و پرورش، باید مطالعات تطبیقی در حوزه آموزش و پرورش صورت گیرد؛ زیرا این‌گونه مطالعات زمینه را برای انتقاد و رفع مشکل‌های نظام آموزش و پرورش فراهم می‌کند و اداره‌کنندگان چنین دستگاهی را در کشف و تحلیل مسائل تربیتی یاری می‌دهد. به سخن دیگر، آگاهی از تغییرات و اصلاحاتی که در نظام‌های تربیتی کشورهای دیگر رخ داده است و مشکلاتی که آنان در اصلاح و توسعه آموزش و پرورش خویش داشته‌اند و آشنایی با روش‌ها و تدابیری که برای حل این مشکلات به

آگاهی از
نحوه کارکرد
نظام‌های
آموزشی
کشورهای
مختلف و
میزان کارایی
آن‌ها برای
مسئولان
آموزشی هر
کشور لازم
است

ساختار نظام آموزشی فرانسه

فرانسه کشوری است که براساس سنت‌های اجتماعی متمرکز و جمهوری خواه اداره می‌شود و از طریق تقویت ساختار نظام آموزشی هویت فرهنگی شهروندان خود را تقویت می‌کند. بنابراین، توجه به ساختار نظام آموزشی، مسئولیت خطیر دولت تلقی می‌شود و دولت مرکزی با اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی ملی، به تقویت پایه‌های قدرت ملی خود مبادرت می‌ورزد. نظام آموزشی فرانسه به صورت یکپارچه و متمرکز اداره می‌شود. مسئولیت تأمین حقوق معلمان، نظارت آموزشی و هزینه‌های آموزشی کشور به عهده دولت فرانسه است و اکثر دانش‌آموزان در مدارس دولتی تحصیل می‌کنند.

آموزش پیش دبستانی در فرانسه

حضور در دوره‌های پیش دبستانی در کشور فرانسه اختیاری و رایگان است و به منظور آموزش کودکان رده‌های سنی ۳-۶ سال در نظر گرفته شده است. گفتنی است که آن دسته از کودکانی که تا روز اول سال تحصیلی مدارس به ۲ سالگی رسیده باشند، در این دوره پذیرش می‌شوند. اقداماتی نیز در خصوص اولویت احداث مدارس مذکور در نواحی محروم کشور صورت گرفته است. هدف غائی وزارت آموزش و پرورش، پژوهش و فناوری فرانسه از ارائه دوره‌های آموزش پیش دبستانی، ارتقا و توانمندی‌های کودکان در جهت شکل دهی به شخصیت اجتماعی آنان می‌باشد. از سال ۱۹۹۵ میلادی، طرح آموزش واقعی پیش دبستانی با اهداف دقیق و کارآموزان متبحر به اجرا گذاشته شد. در تمام مدت ۲۶ ساعت آموزش در هفته، آموزش زبان امتیاز ویژه‌ای دارد و تسلط شفاهی و آشنایی با نوشتار، تقویت احساس، تخیل و خلاقیت دانش‌آموزان از طریق پرداختن به آموزش هنری توسعه می‌یابد (فرجاد، ۱۳۹۰: ۷۷). این دوره که اختیاری است و در کودکان ۲ تا ۴ ساله، بخش دوم، کودکان ۴ تا ۵ ساله، بخش سوم، کودکان ۵ تا ۶ ساله، (کریمی، ۱۳۵۶: ۳۷).

اهداف کلی آموزش و پرورش آموزش پیش دبستانی در فرانسه

از جمله مهم‌ترین اهداف آموزشی دوره پیش دبستانی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. بیداری حواس و رشد عاطفی کودکان، به‌ویژه کودکان متعلق به خانواده‌های کارگران و مهاجران؛
۲. پیشگیری از افت تحصیلی کودکان طی سنوات آموزش پایه؛
۳. توسعه کلیه استعدادها بالقوه کودک در جهت جلب شکل‌پذیری شخصیت و فراهم‌سازی فرصت کسب موفقیت در تحصیل، اشتغال و زندگی وی؛
۴. رشد هوشی، حسی- حرکتی و ذهنی کودک؛

کار بسته‌اند، می‌تواند ما را در شناسایی مسائل آموزشی و اتخاذ تدابیر شایسته برای حل و فصل رضایت‌بخش آن‌ها، به‌ویژه در زمانی که در اندیشه بنیاد نهادن نظام آموزشی نوین هستیم، یاری دهد (آقازاده، ۱۳۹۲: ۲).

سال‌های اولیه زندگی کودک حساسیت و اهمیت خاصی دارد. حساسیت این دوره بدان جهت است که رشد و یادگیری با سرعت بیشتری انجام می‌شود و تجربه‌های یادگیری این دوره اساس یادگیری دوره‌های بعد، به‌ویژه دوره دبستان است. این ویژگی‌ها سبب شده است که روان‌شناسان و صاحب‌نظران علوم تربیتی به آموزش و پرورش در دوره پیش دبستانی توجه ویژه داشته باشند. دوره پیش دبستانی می‌تواند به عنوان مکمل خانواده عامل مؤثری در رشد کودکان باشد اما در بعضی موارد، مؤثر بودن آن‌ها به علت وجود برخی اشکالات در برنامه‌ها، مانند نامناسب بودن شرایط محیطی و کارآمد نبودن کادر آموزش و نبودن وسایل و تجهیزات اصولی، مورد تردید قرار گرفته است. امید است بتوان از طریق مقایسه تطبیقی نظام‌های آموزش و پرورش پیش دبستانی کشورهای گوناگون کارآمدی آن را در کشور خود افزایش دهیم.

مسئولیت
تأمین حقوق
معلمان،
نظارت
آموزشی و
هزینه‌های
آموزشی
کشور به
عهده دولت
فرانسه
است و اکثر
دانش‌آموزان
در مدارس
دولتی
تحصیل
می‌کنند

۵. رشد ارتباطات غیرکلامی (بیدارسازی حس زیبایی‌شناسی و درک هنری) و کلامی (کیفیت کلام و تمرین زبان)؛
۶. آگاهی به زمان و مکان؛
۷. مشارکت در تشخیص نارسایی‌های حسی- حرکتی و ذهنی و فراهم‌سازی امکان درمان به‌موقع این قبیل نارسایی‌ها؛
۸. آموزش مهارت‌ها و تمرین‌های لازم در جهت جلب مشارکت مثبت کودکان در زندگی اجتماعی (اداره کل اطلاع‌رسانی و سنجش افکار شورای عالی انقلاب فرهنگی).

آموزش پیش‌دبستانی در کره جنوبی

نخستین کودکستان عمومی کره در سال ۱۹۷۶ تأسیس شد. دوره پیش‌دبستانی در کره جنوبی آموزش کودکان ۳ تا ۵ سال را در برمی‌گیرد، برخی مراکز پیش‌دبستانی و نگهداری از کودکان، به خردسالان با نیازهای خاص خدمات‌رسانی می‌کنند؛ به مؤسسات آموزش خصوصی که این خدمات را عرضه می‌کنند، هاگون گفته می‌شود. مراکز نگهداری کودکان موقعیت و امکان نگهداری از کودکان زیر شش سال را فراهم می‌کنند. این مراکز را دولت، مقامات محلی (به‌صورت خصوصی) یا مؤسسات و شرکت‌هایی اداره می‌کنند که کودکان کارمندان خود را نگهداری می‌کنند و «وزارت بهداشت و رفاه» بر مدیریت و مسئولیت‌های آن‌ها نظارت دارد. این مراکز عموماً اتاق بازی دارند (آزمند، ۱۳۹۲: ۱۵).

اهداف کلی آموزش و پرورش آموزش پیش‌دبستانی در کره جنوبی

۱. ایجاد عادت‌هایی برای زندگی سالم؛
۲. کمک به رشد هماهنگ کودکان از جنبه جسمانی، مهارت‌های زبانی و خلاقیت کودکان از طریق موسیقی، نقاشی و ...؛
۳. کمک به بهبود روابط اجتماعی؛
۴. پرورش احساس عشق نسبت به خانواده، دوستان و اطرافیان (همان: همان).

برنامه‌های آموزشی در کره جنوبی

۱. برنامه آموزشی مراکز پیش‌دبستانی ملی بر آموزش‌هایی درباره سلامتی، جامعه، بیان، زبان و اکتشاف در زندگی روزمره با استفاده از مجموعه‌ای از فعالیت‌های متنوع و روش‌های تدریس تمرکز دارد. دولت برای مراکز پیش‌دبستانی تمام وقت و همه کودکان کره‌ای برنامه‌های رایگان فراهم می‌کند.
 ۲. برنامه مراکز پیش‌دبستانی یکسان نیست. در بیشتر مدارس خصوصی کره، درس‌ها به زبان کره‌ای تدریس می‌شود. ولی تعداد زیادی از آن‌ها کلاس زبان انگلیسی نیز دارند. در برخی از مراکز پیش‌دبستانی نیز دروس تقریباً به‌طور کامل به زبان انگلیسی تدریس می‌شوند. برنامه‌های درسی دیگر شامل هنر، موسیقی و مهارت‌های گوناگون و ساده است.
- برنامه آموزشی مراکز پیش‌دبستانی بر قوانین و فرهنگ‌های

سنتی تأکید دارد؛ مثلاً به تعداد زیادی از مؤسسات کاراییی در کره جنوبی برای تهیه غذاهای سنتی، خوراک‌های مختصر و زمان فعالیت، پیشنهادهایی داده می‌شود.

در مراکز پیش‌دبستانی کره سه نوع برنامه آموزشی وجود دارد:

الف. برنامه آموزشی کودکان ایلی ملی که معتبرترین و کاربردی‌ترین برنامه آموزشی است؛ این برنامه در سال ۱۹۹۶ شروع شده و دارای یک چرخه‌بازبینی پنج ساله است. ششمین اصلاح آن در اواخر سال ۲۰۰۰ صورت گرفته است و مفاد آن پنج حوزه یادگیری را تحت پوشش قرار می‌دهد (بهداشت جسمانی، تعادل اجتماعی، قدرت بیان، زبان، و تحقیق) و در دو سطح تنظیم شده است. معلمان از این برنامه آموزشی با مراجعه به دوازده راهنمای تدریس شامل یک بازنگری سالانه‌ها، یکی برای هر ده موضوع و ماده‌هایی برای برنامه‌های تمام‌وقت- تبعیت می‌کنند (همان: همان).

ب. مراکز پیش‌دبستانی نیمه‌وقت که برنامه‌هایی نیم‌روزه دارند (از ساعت ۹ تا ۱۴)؛

ج. مراکز پیش‌دبستانی با برنامه‌های گسترده (از ساعت ۷ تا ۱۸).

اغلب خانواده‌های شهری از مراکز با برنامه‌های تمام وقت استفاده می‌کنند؛ در صورتی که خانواده‌های روستایی برنامه‌های نیمه‌وقت را ترجیح می‌دهند (همان: همان).

مالزی

با وجود اجباری نبودن آموزش پیش‌دبستانی در مالزی، اکثر کودکان دوره آموزش پیش‌دبستانی را (۴ تا ۵ سالگی) در کودکستان‌های خصوصی و دولتی می‌گذرانند. آموزش پیش‌دبستانی را بنگاه‌های دولتی گوناگون (مانند وزارت آموزش، وزارت توسعه روستایی، وزارت اتحاد ملی یا هیئت‌های قانونی)، تشکل‌های خصوصی و سازمان‌های داوطلب فراهم می‌کنند.

وزارت آموزش مالزی نهادی دولتی است که دستورالعمل‌های لازم و برنامه‌های درسی مؤسسات آموزشی پیش‌دبستانی را تهیه و تدوین می‌کند و تمام مهد کودک‌ها مجبور به دنبال کردن مجموعه راهنمای درسی‌ای هستند که وزارت آموزش فراهم آورده و ابلاغ

وزارت آموزش مالزی نهادی دولتی است که دستورالعمل‌های لازم و برنامه‌های درسی مؤسسات آموزشی پیش‌دبستانی را تهیه و تدوین می‌کند

کرده است.

آموزگاران پیش دبستانی تحت نظارت سازمان‌ها و مؤسسات ویژه تعلیم می‌بینند و با روش‌ها و رویکردهای گوناگون به آموزش کودکان پیش دبستانی مبادرت می‌ورزند. دولت نیز به کمک سازمان‌های مربوطه، نیاز مراکز پیش دبستانی به آموزگاران تعلیم دیده، مطالب آموزشی و منابع مالی را برطرف می‌سازد (عصاره، ۱۳۸۹).

برنامه‌های آموزشی

برنامه‌های آموزشی دوره آموزش پیش دبستانی شامل فعالیت‌های کلاسی، فعالیت‌های گروهی و فعالیت‌های آزاد تفریحی است (سلیمی، ۱۳۹۶: ۵۳). در مراکز پیش دبستانی برنامه‌های معینی برای آموزش کودکان وجود ندارد و هر مرکز می‌تواند برنامه‌های خاص خود را داشته باشد. فقط مربیان مهدهای کودک هستند که آموزش و تحصیلات یکسانی دارند.

در مالزی دوره پیش دبستانی دو سال است و زیر نظر آموزش ملی کشور فعالیت می‌کند. برنامه پیش دبستانی مناسب کودکان چهار تا شش ساله تدوین شده و با رشد، علایق و

نیازهای آن‌ها سازگار است. این برنامه درسی پویا و کودک‌محور نیاز تمام افرادی را که در هر کلاس حضور دارند، برطرف می‌کند. ساعات آموزشی پیشنهاد شده سه ساعت و سی دقیقه در هر روز و پنج روز در هفته است. ارزشیابی از عملکرد کودکان قسمتی از برنامه پیش دبستانی است که همیشگی و غیررسمی است. ارزیابی عملکرد کودکان از طریق ابزارهای گوناگون شامل نظارت، برگه‌ها و پروژه‌های کاری کودکان انجام می‌گیرد که در سابقه شخصی شاگردان نگهداری می‌شود.

دستاوردهای آموزشی

روند رو به رشد مشارکت کودکان و شمار مراکز مراقبتی خردسالان بیانگر افزایش آگاهی والدین نسبت به اهمیت ترقی و تعالی کودکان خود در سنین خردسالی است. به همان نسبت که والدین از وضعیت رفاهی و مالی مطلوب‌تری برخوردار می‌شوند، نیاز آن‌ها به تجهیز کودکان به مهارت‌های مختلف برای مقابله با زندگی در آینده نیز افزایش می‌یابد.

درصد بالای ورودی‌های کلاس اول که به نوعی از فعالیت آموزشی پیش دبستانی برخوردار بوده‌اند، نشان دهنده این حقیقت است که اولیا به صورت فزاینده‌ای از اهمیت آموزش طی سال‌های آغازین شکل‌گیری کودکان آگاه شده‌اند. همچنین نتایج تحقیقات نشان داده است که عملکرد آن دسته از دانش‌آموزانی

دوره پیش دبستانی با مراقبت بهتر از کودکانی که والدین شاغل دارند به آنان بسیار کمک می‌کند

که تجربه آموزش پیش دبستان را داشته‌اند، از هم کلاسی‌های بی‌بهره از چنین آموزش‌هایی بهتر است.

اهداف آموزشی

هدف اصلی مراکز آموزش پیش دبستانی در مالزی فراهم‌سازی زمینه و پایه‌ای محکم برای آموزش رسمی است. اهداف عمومی آموزش پیش دبستانی توانا کردن کودکان در این موارد است:

- عشق به کشور خود؛
- عمل به ارزش‌های مقدس و آموختن علوم اخلاقی؛
- بهره‌گیری از زبان ملی؛
- پذیرفتن فعالیت‌های بدنی به منزله اساس سلامت؛
- رشد بدنی؛
- گسترش مهارت‌های تفکر انتقادی (از طریق پرسش) و استفاده از تمام حواس؛
- آموختن زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم آموزش؛
- رشد عاطفی-اجتماعی؛
- رشد شناختی شهروندان مالزیایی؛
- رشد اعتماد به نفس؛
- ترویج مطالعات اسلامی؛
- دوره پیش دبستانی با مراقبت بهتر از کودکان والدین شاغل، به آنان بسیار کمک می‌کند.

به‌طور کلی می‌توان گفت که آموزش پیش دبستانی در کشور مالزی به منظور تقویت و توسعه مهارت‌های اجتماعی، عقلانی، فیزیکی، معنوی و مهارت‌ها و ارزش‌های زبان‌شناختی طراحی شده و برای هر یک از مهارت‌های یاد شده اهداف مشخصی مدنظر است. عناصر مهارت اجتماعی بر ارتباط متقابل کودکان با محیط اطراف و مردم، رشد خودآگاهی مثبت، انضباط، مسئولیت‌های اجتماعی و برخورداری از دید مثبت به آموزش تأکید دارند و عناصر مهارت‌های عقلانی درک محیط فیزیکی، مفاهیم، فضا، اعداد، الفبا، مقدمات نوشتن و خواندن و توانایی‌های زبانی را مورد تأکید قرار می‌دهند. عناصر مهارت‌های معنوی بر تلقین صفات نیک و اعتقاد به پروردگار و مهارت‌های زیبایی‌شناختی نیز بر تقویت حسی از طریق آموزش کاردستی، طراحی، موسیقی و حرکات موزون تأکید دارند (عصاره، ۱۳۸۹: ۲۳۹).

منظور از پیش دبستان، یک دوره چند ساله قبل از دبستان است که طی آن نوآموزان توانایی یادگیری همراه با فعالیت‌های بدنی و بازی را پیدا می‌کنند

اصول آموزشی

- فهم شخصیت کودکان
- مواجه شدن کودکان با محیطی غنی و برانگیزاننده
- برنامه درسی طیفی از مواد حمایتی مانند مواد چاپی، چند حسگری، تعاملی و دوستانه را فراهم می‌آورد.

آموزش پیش‌دبستانی در ایران

تاریخچه آموزش پیش‌دبستانی در ایران که اصطلاحات مختلفی از جمله مهدکودک، آمادگی، کودکان، آموزش قبل از دبستان و در نهایت پیش دبستان برای آن به کار رفته است، به ۸۰ سال پیش بر می‌گردد. منظور از پیش‌دبستان، یک دوره چند ساله قبل از دبستان است که طی آن نوآموزان توانایی یادگیری همراه با فعالیت‌های بدنی و بازی را پیدا می‌کنند. در برخی کشورها و در مقطعی از زمان، طبق قوانین این دوره از یک تا ۳ سال متغیر بوده است و هم‌اکنون در ایران کودکان ۴ تا ۶ ساله مشمول دوره پیش‌دبستانی هستند.

در گذشته امتیاز تأسیس مراکز پیش‌دبستانی با نام «مهدهای کودک» ویژه کودکان رده‌های سنی ۳ تا ۶ سال به وزارت آموزش و پرورش و مجوز تأسیس مراکز مراقبتی کودکان زیر رده سنی ۳ سال به اتاق اصناف واگذار شده بود (فرجاد، ۱۳۹۰: ۱۲۱ و ۱۲۲).

انواع مراکز پیش‌دبستانی طبق آخرین دستورالعمل به تاریخ ۹۱/۴/۱۰ (به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش) به شرح زیرند:

- مرکز پیش‌دبستانی مستقل در نوبت صبح در مکان‌های غیردولتی؛
 - مرکز پیش‌دبستانی در فضای مازاد بر نیاز مدارس دولتی پس از عقد قرارداد اجاره؛
 - مرکز پیش‌دبستانی در فضای اماکن دولتی، جوار کارخانه‌ها، مساجد و ...؛
 - مرکز پیش‌دبستانی در فضای نوبت دوم مدارس غیردولتی و سایر اماکن.
- گفتنی است که در روستاها مراکز پیش‌دبستانی به دو شکل فعالیت دارند:
- روستا مهد در روستاهای بزرگ با مجوز بهزیستی و دریافت کد و محتوا و ... از آموزش و پرورش؛
 - مرکز پیش‌دبستانی غیردولتی در مدارس

روستایی دولتی در نوبت صبح یا بعدازظهر زیر نظر کامل آموزش و پرورش (همان).

اهداف کلی آموزش و پرورش پیش‌دبستانی در ایران

۱. پرورش قابلیت‌های جسمانی و ذهنی، هماهنگ‌سازی و رشد مهارت‌های حرکتی کودکان؛
۲. کمک به رشد عاطفی کودکان، افزایش حس اعتمادبه‌نفس، درک شرایط محیطی و تقویت درک زیبایی‌ها؛
۳. فراهم ساختن زمینه برای تقویت علاقه و احساس شادی ناشی از مشارکت در فعالیت‌های گروهی؛
۴. تقویت علاقه به ارزش‌های دینی، اخلاقی و هویت ملی؛
۵. ایجاد رفتارهای مطلوب فردی و اجتماعی در کودکان.

اهداف برنامه و فعالیت‌های دوره پیش‌دبستانی

۱. پرورش مهارت‌های جسمی و حرکتی؛
۲. پرورش روحیه و رفتار عاطفی؛
۳. پرورش مهارت‌های ذهنی؛
۴. پرورش صفات اخلاقی و رفتارهای اجتماعی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی؛
۵. انس با قرآن و علاقه به یادگیری آن؛
۶. پرورش ذوق هنری و زیبایی‌شناسی؛
۷. پرورش مهارت‌های زبان فارسی؛
۸. پرورش هویت ملی؛
۹. تقویت حس دینی و علائق مذهبی؛
۱۰. ارتقاء سطح بهداشت و ایمنی؛
۱۱. آشنایی با محیط زیست و علاقه و انس با طبیعت و حفظ آن (راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره پیش‌دبستان مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۸۷).

سخن آخر اینکه بین توانمندی در عرصه مختلف هر کشور و توجه اساسی و بنیادی به تربیت و یادگیری کودکان آن کشور رابطه معناداری وجود دارد. امیدواریم برای پیشرفت و آبادانی ایران عزیز مسئولین با عنایت به این مطلب مهم بیش از گذشته به دوره سرنوشت‌ساز پیش‌دبستانی اهتمام ورزند.

منابع

۱. آقازاده، احمد. (۱۳۸۵). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: انتشارات سمت.
 ۲. آزمند، محمد؛ قاسمی‌راد، مرضیه. (۱۳۹۲). آموزش پیش‌دبستانی در کره جنوبی، شماره ۱۸.
 ۳. عصاره، علیرضا. (۱۳۸۹). مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش دوره اول متوسطه در کشورهای منتخب. انتشارات یادواره کتاب.
 ۴. سلیمی، لادن؛ ولی‌الهی، حمید. (۱۳۹۶). مقایسه نظام آموزش پیش‌دبستانی و دبستانی ایران، فرانسه، کانادا و سوئیس. دوره سوم، شماره ۱/۳.
 ۵. کریمی، غلامحسین. (۱۳۶۵). آموزش پیش از دبستان در کشورهای مختلف. رشد معلم، شماره ۳۵.
 ۶. فرجاد، محمدعلی. (۱۳۹۰). آموزش و پرورش تطبیقی. چاپ ششم. انتشارات رشد.
7. <http://nabil86.blogfa.com>

نظر به مشکلات زبانی کودکان مناطق دو زبانه کشور هنگام ورود به دوره آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش برای فراهم آوردن زمینه آماده‌سازی کودکان ساکن مناطق مذکور برای ورود به دوره آموزش ابتدایی از طریق تعیین برنامه‌های مورد نیاز و صدور بخشنامه‌های مربوطه اقدام می‌نماید